

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Anthropologia Anatomico-Physica

Baumer, Johann Wilhelm

Francofurti, 1784

VD18 11680695

Cap. XXVIII. De nervo splanchnico magno, vulgo intercostali.

urn:nbn:de:gbv:45:1-16622

mina super ossis occipitis condylos sita, datis octavo pari, cervicalibus superioribus, glandulis iugularibus & musculis ossis hyoidei ramulis, egrediens, atque inter carotidem ac iugularem internam descendens, ad maxillæ angulum, linguam eiusque musculos ingreditur. Quædam huius paris fibræ, cum quinti paris ramusculis connexæ, in papillis, superiorem linguæ partem occupantibus, terminantur. Vid. *Raym. Vietsenii* nervographia universalis l.III.c.VIII. Lugd. MDCLXXXIII. *J. Franc. Wilb. Bæhmerti* diss. de nono pari nervorum cerebri, Gœtt. MDCCLXXVII.

Schol. Ex cerebri medulla par olfactorium, opticum & oculos movens, ex cerebelli medulla par trochleare ac divisum, atque ex utriusque coniunctione reliqua nervorum cerebri paria ortum ducunt. Vid. *Alb. de Haller* primæ lineæ physiologiæ, §.CCCLXXI.

CAP. XXVIII.

De nervo splanchnico magno, vulgo intercostali.

§. I.

A sexto nervorum pari modo duplici, *Nervus intercostalis.* modo simplici, principio in sinu duræ meningis cavernoso, nervus intercostalis magnus, splanchnicus magnus, originem ducit. Radix eius maior anterior atque

exterior carotidi adiacens, sæpius bifida, perpetua, altera minor, pone carotidem obvia, accidentalis est. Per canalem caroticum, vagina circumdatus, egrediens, atque a paribus oculos movente, gustante, auditorio, vago ac linguæ ramulis auctus, inter secundam tertiamque cervicis vertebra ganglio ut plurimum munitur. In duos ramos, propriis suis gangliis præditos, nervus hic ex cranio proveniens dirimitur. Dein, iuxta spinam descendens, ac carneam septi transversæ partem penetrans, abdomen ac pelvim petit. Varias etiam cum aliorum nervorum ramulis connexiones admittens, varia ganglia v. c. utraque cervicalia, superius scilicet atque inferius, thoracicum, semilunaria aliaque ad lumborum vertebra variosque plexus v. c. cardiacum, celiacum, hepaticum, splenicum, renales, solarem, mesaraicos ac hypogastricum producit. Vid. *B. Eustachii* tab. anat. XVIII. *J. B. Morgagni* advers. anat. V. tab. I. *Alb. de Haller* diff. de vera nervi intercostalis origine, Gœttingæ MDCCXLIII. *Dn. Cas. Christoph. Schmiedel* epist. anat. de controversa nervi intercostalis origine, Erlangæ MDCCXLVII. *Eiusd.* diff. qua quædam de nervo intercostali notantur, ibid. MDCCLIII.

Obs. In corpore viri mortuo duo filamenta nervea ex medulla oblongata, proxime ante nervum abducentem dextrum, seorsim emergentia observavi.

§. II.

Inter secundam atque tertiam cervicis ^{Intercosta-}vertebram, sub vena iugulari ac pari vago, ^{lis cervi-}prope carotidem internam, superius gan- ^{cis.}glion cervicale plerumque deprehenditur. Hoc tribus membranis, a meningibus venientibus, involutum, ac nervorum encephali, in paragrapho præcedente citatorum, atque nervorum cervicis ramulis auctum, musculis vicinis, carotidi eiusque ramis, aortæ, pharyngi, ganglio cervicali inferiori, pectori, pericardio atque cordi multos ramulos nervosos mittit. Truncus ad cervicis vertèbras descendens, sensim auctus & gangliorum ope cum cervicalium nervorum ramulis iunctus, novos ramulos carotidi, trachææ ac pectori largitur. Idem truncus, circa ultimam colli vertebram, *ganglion cervicale inferius*, atque in proxima vicinia *thoracicum*, vel dorsuale magnum, constituit; quorum illud cum sexto septimoque cervicalium pari, & hoc cum primo dorsualium pari brevibus ramusculis connexum est. Ab illo, interdum vero ab hoc, ramulus, cum nervo recurrente alioque paris octavi ramulo communicans, oritur, atque ad plexum pulmonalem pergit. Præterea ramuli ex superiori atque inferiori ganglio cervicali prodeuntes multiplici nexu aortam, arterias axillares, aliasque minores complectuntur, variasque connexiones cum paris vagi, intercostalium ac phrenici ramulis admittunt. A brevi intercostalis trunco, utraque dicta ganglia coniungente, ra-

muli, nec non alii a cervicalibus, intercostali, recurrense sinistro, aliisque paris octavi ramusculis venientes, plexum cardiacum efficiunt, cuius ramuli pericardio, cordi, eius auriculis & vasis sanguiferis magnis prospiciunt. Vid. Jo. Ern. Neubauer tr. de nervis cardiacis, Jenæ MDCCLXXII.

§. III.

*Truncus
dorsualis.*

Sub primo ganglio dorsuali nervorum intercostalium trunci, super ligamenta, costas cum vertebris iungentia, descendentes, inter quamlibet costam cum nervis dorsualibus ganglion nectunt, atque cum nervo costæ proximæ duobus filamentis brevibus coniunguntur. A descensus huius medio usque ad ultimam dorsi vertebram, trunci intercostales quinque ut plurimum ramos ad lateralem anterioremque vertebrarum superficiem oblique emittunt, qui omnes, circa ultimam dorsi vertebram coeuntes, inferioremque septi transversi musculum penetrantes, datis utrique diaphragmatis superficiei ramulis, pone renes succenturiatos *ganglia semilunaria* horumque plexus, cum pari vago connexionem admittentes, producant. Horum finistrum dicto loco ipsi aortæ incumbit, dextrumque illi adeo vicinum est, ut plexibus suis inter se confundantur.

§. III.

*Plexus cœ-
liacus, he-
paticus,
splenicus.*

Ex gangliorum semilunarium coniunctione *plexus cœliacus*, arteriam eiusdem nominis circumdans, atque in mesocolon fila-

mentis quibusdam se demittens, oritur. Dextri lateris semilunare ganglion, magna plexus cœliaci pars, nonnullique plexus stomachici ramuli *plexum hepaticum* coniunctim efficiunt, qui vasis huius visceris sanguiferis atque biliosis, cystidi felleæ, pancreati, duodeno ac reni succenturiato ramusculos tribuit. Sinistri lateris semilunare ganglion plurimis ramulis *plexum splenicum* constituit, qui, cum plexibus cœliaco & stomachico, ac huius ope cum pari vago connexionem habens, arteriam splenicam amplectitur, datisque pancreati ramulis, lienis substantiæ dicatur.

§. V.

Ex filamentis, ab utroque ganglio semi-*Renales ac* lunari, atque lumborum venientibus, *ple-solaris.* *plexus renales* conficiuntur, qui, arteriis spermaticis, renalibus, renibus & capsulis atrabiliaris prospicientes, cum dictis gangliis ad *magni plexus mesaraici* formationem concurrunt, atque cum plexu ventriculi coronario, aliisque trunci intercostalis ramulis, connexionem habent. Præterea dextri lateris plexus renalis cum plexu hepatico, & sinistri lateris plexus cognominalis cum splenico connubia ineunt. Inter ultimam dorsi primamque lumborum vertebra, ab utro plexu semilunari *plexus solaris* exoritur, qui ramulos, radiorum instar dispositos, mesocolo, mesenterio septoque transverso largitur.

§. VI.

*Mesaraici
& hypo-
gastricus.*

Ab iisdem gangliis, plexu hepatico ac renalibus *plexus mesaraicus superior* originem trahit, qui, arteriam mesaraicam superiorem complectens, omnes eius ramos, ad intestinorum tunicas usque, comitatur. Idem plexus plures ramulos, cum plexuum renalium truncique intercostalis imi filamentis coniunctos, ad arteriam mesaraicam imam ablegat, ibique *plexum mesaraicum inferiorem* producit, cuius fila nervosa huius arteriæ ramos, ad intestinorum tunicas ac vasa spermatica usque, comitantur. Ab hoc plexu quaedam etiam filamenta, pone inferiorem coli flexuram, in aortæ extremitate descendunt, ac cum utriusque trunci intercostalis imi ramulis, ad ultimam lumborum vertebam, *plexum hypogastricum* efficiunt, qui, duobus gangliis, pone intestini recti initium, factis, omnibus in pelvi contentis partibus, ramos nervosos largitur. Vid. *Christ. Gottl. Ludwig. progr. de plexibus nervorum abdominalium & nervo intercostali duplici*, Lips. MDCCLXXII.

§. VII.

*Imis in-
tercostalis
truncus.*

Trunci intercostales imi, ramis nonnullis trunco laterali concessis, primo minores, dein, acceptis duorum ultimorum dorsualium ramulis, iterum maiores fiunt, atque, circa vertebrarum lumborum latera, ad anteriorem ossis sacri superficiem descendunt, cum vertebrarum & ossis sacri nervis *ganglia ima* nectunt, in hoc osse inter se

coniunguntur, atque ex hac combinatione, ultimorum nervorum sacrorum ramulis in societatem assumtis, ramusculos ad corpora penis cavernosa, intestinum rectum, huius musculos atque ad os coccygis demittentes, circa nervi ischiatici exordia finiuntur.

CAP. XXX.

De nervis vertebrarum generatim.

§. I.

Pluribus filamentis, in duos fasciculos, *Nervi*
 anteriorem ac posteriorem, collectis, *vertebra-*
 nervi vertebrarum ex medulla spinali oriun- *rum.*
 tur, atque, meningum propaginibus ve-
 stiti, ex communibus, lateralibus, verte-
 brarum foraminibus provenientes, gan-
 glioque iuncti, truncum primitivum an-
 trorsum pergentem, exiguumque ramum
 spinam versus mittentem, si ab ultimis
 ossis sacri nervis recesseris, constituerit.
 Vid. *Andr. Vesalii* de humani corporis fa-
 brica l. VII. edit. Albin. p. CCCLXXIII.
W. Comperi anat. C. H. tab. X. *Alb. de Hal-*
lev icon. anat. fasc. I. tab. II. fasc. VII. tab. III.
 & V.

§. II.

Medullæ spinalis filamenta antica ac po- *Fasciculo-*
 stica respectu numeri atque crassitie qui- *rum di-*
 dem inter se conveniunt; at priora ex plu- *versitas.*
 ribus furculis tenuibus, bina filamenta pro
 quovis nervo constituentibus, constant.